

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
EGY HÓRA 200 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, ÉVESZÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL: FIAC-UTCA 49.

Debrecen várja a királyi párt

Debrecen, október 22.

A magyarság színe-íve, Magyarország legmagyarabb városa üdvözli ma falai között koronás királyát és királynéját. Üdvözli szeretettel, hódolattal és azzal a hagyományos lojalitással és királyhűséggel, amelyet már közmondásosnak tartunk. De minden hagyományos érzés mellett egy új érzés tudata és egy új gondolat sejtése ad különös tartalmat e hódolatnak és szeretetnek. Ez az új érzés: a függetlenség és önállóság érzése és az új gondolat: az eljövendő béke nagy, nehéz munkát kívánó feladatai sikerének gondolata.

A hosszú háború viharai a magyar nemzet királyhűségének és királyszeretetének nagy, terebélyes fájából egyetlen levelet nem tudtak leszakítani. Lombkoronája hatalmas és teljes, dereka mozdulatlan és törhetetlen az orkánban is, fája kemény, mint a gránit, csöndesen, alattomban munkáló féreg nem tudja megrágni, gyökere mélyen van a földben: a szívekben. E lombkorona alatt biztonságban áll a trón. A királyhűség és szeretet levegőjét hajtja a felséges pár elé a lobogók ezre és kiáltja feléjük az élienő lelkes tömeg.

Még így verben állunk, még ágyuk dörgeése reszketteti meg a levegőt, még harcterek vannak és a király egyetemet jön avatni. A király jutalmazni jön a tudást és a szorgalmat. Soha jelentőségtelegebb időben nem volt királylátogatás, soha nagyobb jelentősége nem volt egyetemavatásnak és a királygyűrű ajándékozásának, mint most. A világ arculatának teljes átalakulása, Magyarország népének egy új világ felé, új világnézletek közt való elindulása idején a tudományok templomának fölszentelése a legszebb, a legigazabb vallomástétele a béke szeretetének, a béke akarásának, annak, hogy ő a békekirály.

A magyar önálló államiság megszületésének bölcsőjénél a király avató szavaival és avató kezével rámutat arra az utra, amely Magyarország boldogulásához vezet, megnyitja ama kapukat, amelyeken túl napsugárzás dicsőségünk, boldogságunk fénye ragyog.

Itt van a mai királylátogatás tényének nagy jelentősége e nagy időkben. Amikor Debrecen népe új, mélyeséges érzésekkel fogadja uralkodóját, ez új érzéseket az a fokozott öröm váltja ki, hogy királya igazán

akarja a békét és igazán cselekszi azt, hogy legyen is béke. Ugy jön most közénk, mint a tudománynak, a tudásnak, a béke legszebb biztosítékának fölszentelő apostola.

Nem jön a trónörökös

Eredetileg úgy tervezték, hogy a királyi párral együtt Debrecenbe jön Ottó trónörökös is, azonban az ő lejjövele elmarad, mert a nagy mértékben föllépett spanyol járvány miatt a trónörökös utaztatása veszélyesnek látszott.

A kormány tagjai Debrecenben

Ma este fél tíz órakor Debrecenbe érkeztek Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, Zichy Aladár gróf, a felség személye körüli miniszter, Szerényi József báró kereskedelemügyi miniszter és Windisch-Graetz Lajos herceg közlelmezési miniszter.

Wekerle Sándor miniszterelnök, akinek jövetelét szintén várták, nem jöhetett le Debrecenbe.

A hivatalos program

Ő Felségei debreceni legmagasabb látogatásának most már hivatalosan megállapított programja a következő:

Érkezés Debrecenbe október 23-án délelőtt 10 órakor. A megérkezésnél Ő Felségeiket a jelenlevő miniszterelnök és miniszterek, a cs. és kir. katonai parancsnok, Okolicsányi Károly vezérőrnagy és Wessprémy Zoltán főispán fogadják.

Ő Felségeik ellépnek a díszszárad előtt, azután kíséretükkel az állomás előtti Petőfi-téren felállított dísz-sátorhoz vonulnak és abban helyet foglalnak.

Az egyesített dalárdák a Himnusszal fogadják Ő Felségeiket.

Debrecen szabad királyi város polgármestere, Márk Endre udvari tanácsos, a városi tanács tagjaitól környezve, utána Hajdúvármegye nevében Pákozdy Sándor alispán intéznek üdvözlő beszédet Ő Felségeikhez, amelyekre Ő császári és apostoli királyi Felsége együttesen válaszol.

Ő Felsége válasza után a polgármester bemutatja a városi tanács tagjait, az alispán pedig bemutatja a vármegye főjegyzőjét, főügyészét, árvaszéki elnökét és tisztí főorvosát. Ez alatt Debrecen város hölgyei a Királyné Ő Felségének virágcsokrot nyújtanak

át (átnyújtja Baltazár Erzsébet, a református püspök leánya).

A esokor átnyújtása közben az énekkar a Szózatot énekli, melynek elhangzása után Ő Felségeik a város ötös díszfogatán, a kíséret pedig a rendelkezésre álló udvari fogaton a Petőfi-téren, Hunyadi- és Ferenc József-utcán végig a város székházába vonulnak, ahol Ő Felségeik megszállnak.

A székház ablakaiból Ő Felségeik a lovasbandérium tisztelgését nézik végig. Délelőtt 11 órakor küldöttségek togalása.

a) A római katolikus és görög katolikus egyház. (Vezeti Széchenyi Miklós gróf nagyváradi római katolikus püspök.)

b) A tiszántúli református egyházkerület. (Vezeti Baltazár Dezső dr. ref. püspök.)

c) A tiszai ágostai evangélikus egyházkerület. (Vezeti Geduly Henrik püspök.)

d) A két izraelita hitközség. — (Vezeti Krausz Vilmos főrabbi.) Szónok Krausz Vilmos. Áldást mond Strasser Salamon főrabbi.

e) A debreceni katonai helyőrség tisztikara. (Vezeti Okolicsányi Károly vezérőrnagy.)

f) Hajdú vármegye, Békés, Bihar, Borsod, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs és Szatmár vármegyék, Debrecen, Miskolc, Nagyvárad és Szatmárnémeti törvényhatósági városok együttes küldöttsége. (Vezeti Wessprémy Zoltán, Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánja.)

g) A királyi bíróságok, összes állami hivatalok, a közjegyzői és ügyvédi kamara. — (Vezeti Igyártó Sándor kir. ítélőtáblai elnök.)

h) A debreceni m. kir. tudományegyetem tanári kara. (Vezeti Kiss Géza dr. egyetemi rektor.)

i) Gazdák, kereskedők és iparosok küldöttsége. (Vezeti Kardos László, a kereskedő társulat elnöke.)

k) A Vörös Kereszt Egylet fiókja és a többi debreceni jótékonyági és kulturális egyletek együttes hódoló küldöttsége Ő Felsége a Királynéhoz. (Vezeti özv. Steinfeld Mihályné a Vörös Kereszt Egylet társelnöke.) Ez alkalommal bemutattnak: a Zita hadiárva két árvája. Bemutatja Lindenberger János dr. prépost; a Zita-alapítványt élvező egy hadiárva. Bemutatja az alapítvány felügyelő bizottsága: Pákozdy Sándorné, Márk Endréné, Rauch Apádné, Pákozdy Sándor alispán és Márk Endre udv. tan. polgármester. Az Ottó hadiárvaház két árváját bemutatja Makay Lajos ref. lelkész, intézeti igazgató.

Déli 1 órakor udvari ebéd a debreceni kaszinó helyiségében.

Ebéd után Ő Felségeik cerclét tartanak.

URANIA

szerep. Október 23-24.

Detektiv-Förtünnet

Az éles tölteny

bűnügyi detektivtörténet 4 részben.

Főszereplő: ROLF LOER.

Bűnözők 6-10 8-ig és 9-10 11-ig.

APOLLO

szerep. Október 23-24.

Fern Andra

főszereplésével

Lelek alkonya

dramma 5 felvonásban.

Lucrecia halála

színes kép.

A osiga

természeti felvétel.

szerep. 6-10 8-ig és 9-10 11-ig.

Értelmek

R 8.
ANT
VITZ
A 49.

ny-
lla-
ná-
fo-
eg-
do-
eit.
hi-
r-
k-

lt
i-
tt
7-
ö-
r-
;

Délután fél 3 órakor Ő Felsőgeik és kíséretük a kaszinó épületéből kocsikon a Ferenc József-úton át a *református nagytemplomhoz* mennek, melynek főbejárata előtt Ő Felsőgeik és kíséretük leszállnak a kocsikról és a nagytemplomba bevonulnak az orgona hangjai mellett. A templomba *Baltazár* Dezső református püspök vezeti be Ő Felsőgeiket s bent ugyanő Ő Felsőgeikre *áldást mond*. Ezután az egyesített dalárdák a Király-himnusz éneklnek.

A nagytemplomnak a Péterfia-utca felőli keleti kapuján Ő Felsőgeik távoznak és a Simonyi-úton végig a Nagykörúton a Nagyerdőben levő *magyar királyi tudományegyetemhez* hajtatnak; a felvételi épület keleti bejáratán behajtatnak, az egyetem telepén áthajtatva, azt megtekintik és a felvételi épület nyugati oldalánál kiszállnak.

Itt Ő Felsőgeiket az egyetemi tanács élén a vallás- és közoktatásügyi miniszter fogadja. Ő Felsőgeik a részükre fentartott helyiségbe vonulnak; a vallás és közoktatásügyi miniszter felkérésére Ő Felsőgeik a mellette levő terembe vonulva, megtekintik az egyetem terveit. Itt bemutatnak: az egyetem tanácsa; *Degenfeld* József gróf ref. egyházkerületi főgondnok; *Tóth* Lajos dr. miniszteri tanácsos és *Korb* Flóris építész, az egyetem tervezője.

Innen Ő Felsőgeik bevonulnak a díszterembe és elfoglalják helyeiket.

A felavatás ünnep sorrendje:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter beszéde. A tiszánfői református egyházkerület elnökének, gróf *Degenfeld* József dr. főgondnok beszéde.

A két beszédre Ő Felsőgei együttesen válasszol.

Ezután az épület udvarán elhelyezett katonai zenekar a himnuszot játssza.

Az egyetem Rector Magnificus megköszöni Ő Felsőgeik legkegyesebb megjelenését, mely után a katonai zenekar a Szózatot játssza.

Ezután kezdetét veszi az első *sub auspiciis regis doktorrá avatás* a következő szer-tartással: a Rector Magnificus üdvözi Ő Felsőgeiket és a díszülést megnyitja, a dékán jelentése Ő Felsőgei legkegyelmesebb engedélyéről, hogy *Nagy* Zoltán sub auspiciis regis államtudományi tudorrá avattassék. A Rector Magnificus köszönetet mond Ő Felsőgeinek, *Nagy* Zoltán jelölt köszönő beszéde Ő Felsőgeihez. A Rector Magnificus felszólítja a jelöltet az eskü letételére, melyet a református hittudományi kar dékánja felolvas. — Az eskü letétele után felszólítja a Rector a dékánt a felavatásra.

A felavatás és szokásos rectori, illetve dékáni kézfogások után *Nagy* Zoltán felolvassa az előírt köszönetet.

A Rector Magnificus átadja az oklevelet, *Nagy* Zoltán Ő Felsőgei elé lép, Ő Felsőgei átadja *Nagy* Zoltánnak a gyűrűt.

A Rector Magnificus köszönetet mond Ő Felsőgeiknek és a díszülést berekeszti. Ő Felsőgeik lelépnek az emelvényről és visszavonulnak.

Délután háromnegyed 4 órakor Ő Felsőgeik az egyetemről a Nagykörúton, Simonyi-úton és Péterfia-úton a *református kollégiumhoz* hajtatnak.

A kollégium főportájánál *Baltazár* Dezső dr. református püspök fogadja Ő Felsőgeiket és bevezeti a kollégium első udvarába, ahol a *tanuló ifjúság hódolatát mutatja be Ő Felsőgeiknek*. A hódoló intézetek igazgatói és három növendék bemutattnak. Ő Felsőgeik *beírják neveiket az emlékkönyvbe*. A kollégiumból Ő Felsőgeik kocsikon visszamennek a város székházában levő lakosztályukra.

Délután fél 5 órakor Ő Felsőgeik és kíséretük kocsikon a városi Csokonai-színházba mennek, ahol hadijótékonycéllra művészestély rendezték. Ennek műsora a következő:

1. Debrecen hódolata. Előadja: *Baltazár* Kató. Ezzel egyidejűleg előképben bemutatják debreceni hőlyekek, urak és gyermekek.

2. Strauss—Schultz—Evler: Arabesken über Themen des Walzers: „An der schönen

blauen Donau.“ — Zongorán előadja *Keéri-Szántó* Imre zongoraművész.

g. Szavaltat. Előadja *Paulay* Erzsébet művész, a Nemzeti Színház tagja.

4. a) Bach: Air. b) Pugnani—Kreisler: Praeludium és Allegro. — Hegedűn előadja: *Weszprémy* Andor hegedűművész, a debreceni városi zeneiskola tanára. Zongorán kíséri *Weszprémy* Ilonka.

Rövid szünet, mely alatt Ő Felsőgeik kivonulnak a királyi páholy folyosójára, ahol a szerzők, a magánszámok szereplői, az énekkarok karnagy és a rendezők bemutatást nyerneik.

5. Dr. *Baltazár*—P. Nagy: Király-himnusz. Előadják az egyesített dalárdák.

Ő színházból Ő Felsőgeik és kíséretük a pályaudvarra hajtatnak.

A város közönségéhez!

Felsőbb helyről jött meghagyás alapján a következőket közlöm az érdekeltekkel és a város közönségével:

A kiadott program oda módosul, hogy Ő Felsőgeik a kihallgatást a város székházának közgyűlési termében legkésőbb háromnegyed 11 órakor megkezdik.

Az udvari ebéd déli 12 és fél órakor kezdődik.

Délután 2 órakor lesz a bevonulás a nagytemplomba.

A színházi előadás pedig délután négy és egynegyed órakor pontosan kezdődik. A közönség tehát a színházba váltott jegyekkel délután 4 óra előtt mindenesetre foglalja el a helyét.

A rendező bizottság nevében

Márk *Endre*,

udvari tanácsos, polgármester.

A felavatandó egyetem

Az ünnepség kiemelkedő fő pontja lesz az egyetem felavatása, amelynek kapcsán megtörténik az első *sub auspiciis regis doktorrá avatás* is és a felsőgeik megismerik az egész egyetemi építkezést, amely már a legnagyobb részben befejezést nyert.

Az ünnepségek a felvételi épületben lesznek, amely teljesen készen áll s amelyben a *Tóth*—*Remenyik* és *Sebestyén*-cég, amely az építkezések munkáját végzi, valóban gyönyörű munkát végzett. Az avatási ünnepség előjaira az épületben nagyobb szabású, műszakilag nehezen megoldható feladat megoldásaként hozták létre a nagyszerű avatási termet, amelynek építészeti és dekoratív pompája méltó kerete annak a dísznek és pompának, amely a termet megtöltötte. E munkáért az egyetemi tanács részéről sok elismerésben volt része a vállalkozó építő cégnek.

Az avatási és doktoravatási ünnepségek lefolyását ma az egyetemi tanács *Kiss* Géza dr. vezetésével végigpróbálta, hogy a holnapi ünnepségek a legközelebbben, minden fennakadás nélkül folyhassanak le.

A felsőgeik az avatási ünnepség előtt megtekintik az egyetemi építkezéseket, amelyek az egyetemi csoport gyönyörű perspektíváját nyújtják. Az építő *Tóth*—*Remenyik*—*Sebestyén* cégnek nagy és elvitathatatlan érdeme, hogy a háború nehéz viszonyai közepette is ilyen szép eredményeket értek el és az egyetemi építkezés olyan stádiumba jutott, hogy azt a király már most felavathatta és az első *sub auspiciis regis doktorrá avatás* már az új egyetemi épületekben történhetik meg. — Az épületek hatalmas csoportja olyan monumentális egészet alkot, amelyen az országban

egyetlen egyetem sem és amilyen a külföldön is ritkítja párját.

Az építkezések 1914-ben kezdődtek meg s azóta szakadatlanul folynak. Az építő cég állandóan 800—1000 munkással dolgoztatott az építkezéseknél és így ma már a klinikai csoport, összesen 21 épület teljesen készen áll. És pedig ugye csoport, mint az egyetemnek többi része nagyszerű fekvésű területen, elragadó szép környezetben, ahol négy év előtt még vad erdő, ősi fák állottak.

A fővételi épület kapuin át az ember hosszú egyenes úton halad végig, amelytől jobbra és balra emelkednek a klinikai épületek. Mindegyik előtt hatalmas térség várja a beültetést, a virágokkal, fákkal való benépesítést, a zöld fűtakarót.

A klinikai épületek építése a legmodernebb, az egyes épületrészek mindenhol alagutakkal vannak összekötve egymással. Ezek a földalatti alagutak mintegy két kilométernyi hosszúak s a fűtőcsövek, a konyhákból szállítandó ételek továbbítására szolgálnak. Minden klinikai épületnek megvan a maga külön, világos, szép és tágas tanterme, 4 külön kórteremmel, külön betegszobákkal s minden klinikának megvan a maga külön Röntgen-helyisége, egyszóval el van látva minden olyan modern helyiséggel, hogy a demonstratív tanítás semmiben sem szenvedjen hiányt.

Hogy a klinikai építkezések így sikerültek s ilyen okosra és okosan tervezettek, abban *Korb* Flóris műépítész zsenialitása mellett legfőbb része van *Kenézy* Gyula dr. udvari tanácsos egyetemi tanárnak és az építést végrehajtó, a tervekben lefektetett intenciókat a legteljesebb mértékben megértő és a végrehajtásra képes építők, *Tóth*, *Remenyik* és *Sebestyén* építési vállalkozóknak az érdeme. A klinikák 1000 befogadására vannak kontemplálva, azonban befogadó képességük szűkség esetén ennél nagyobb is lehet. Legközelebb már megkezdődik a klinikák felszerelése is, aminek megtörténte után természetesen megnyílik az orvosi fakultás és ezzel egyidejűleg a bölcsészeti kar természettudományi része is.

A 21 épület s ennek tartozékai mintegy 10 millió értéket képviselnek.

Az egész egyetem 40 épületből fog állani és egyik leghatalmasabb és legszebb építkezése lesz az országnak és egyik legragyogóbb s legszebb része a körülötte emelkedő villasorokkal és erdőrésszel Debrecen városának.

A hódoló küldöttségek

A király elé a következő küldöttségek járulnak hódolatuk bemutatása végett:

A római katolikus és görög katolikus egyházak küldöttsége *Széchényi* Miklós gróf nagyváradi róm. kat. püspök vezetésével.

A tiszánfői református egyházkerület küldöttsége *Baltazár* Dezső dr. püspök vezetésével.

Tiszai ág. ev. egyházkerület: *Geduly* Henrik püspök, dr. *Meskó* László nyug. államtitkár, dr. *Zelenka* Lajos táblai elnök, kuriai bíró, *Szentiványi* József földbirtokos, *Materny* Lajos főesperes, *Mohr* Béla főesperes, *Paulik* János egyházkerületi főjegyző, *Sztankay* Farkas egyh. felügyelő, *Hronyes* József püspöki irodaigazgató, *Bárdos* Géza kereskedelmi társulati főbíró, *Horvay* Róbert dr. főreáliskolai tanár, *Jánossy* Miklós mív. mérnök, *Mentze* Henrik kereskedő, *Réczey* Sándor dr. táblabíró, *Rochlitz* Artur bankigazgató helyettes, *Skrovina* József mív. felügyelő, *Szojka* Béla mív. mérnök, *Labossa* Lajos tb. árvaházi lelkész.

Statusjao izr. hitközség: *Krausz* Vilmos főrabbi, *Freund* Jenő dr. elnök, *Fischer* Adolf

vallásügyi előjáró, *F* Emerich Z. lenőr, *Bur* Ignác gonok, *Mar* Adolf gon Gutfreund roly tanácsnok, *Schwa* tanácsnok, *Mór*, *Béke* Ignác, *F* Hirschfeld, *Mer*, *Kein* zso, dr. S. ségi képviselő.

Auto Strasser elnök, *W* löp alelnök, *Fohn* Ed. lamon, *K* nác, *Bin* kab, *Lin* Szó.

vármegyecen, *Rás* lédy *Mi* Sándor sonczy Béla r. renszy *Fekete* boszló, *hoszló*, dr. *Sor* Rásó S. János recen, *Ujhelyi* Papp mény, *Egyek* Szabó jay *Pa* rai *Jó* nagyb. kir. k. János István Sándor István Imre banki földb.

tanács

Káro vács jos

pán,

pán, *Józ*

dé:

rec

ber

Ba

kép

gát

me

dő

Mi

i.ő

es

ré

ká

G

G

R

vallásügyi előjáró, Darvas Izidor pénzügyi előjáró, Fejér Ferenc dr. iskolaszéki elnök, Emerich Zsigmond pénztáros, Létay Lajos elnök, Burger D. József főjegyző, ifj. Cengeri Ignác gondnok, ifj. Groszmann Ignác gondnok, Mandel Zsigmond gondnok, Rosenberg Adolf gondnok, Fenyő Sándor tanácsnok, dr. Gutfreund Sámuel tanácsnok, Kenyeres Károly tanácsnok, Löfkovits Artur tanácsnok, ifj. Schwartz Vilmos tanácsnok, Stern József tanácsnok, Ungár Jenő tanácsnok, Bárány Mór, Békés Lajos, Csillag József, dr. Farkas Ignác, Fleischmann Mór, Geiger Simon, Hirschfeld Ármán, Jónás Mór, dr. Kardos Albert, Keiner Adolf, Nagy Jakab, Lusztig Dezső, dr. Szántó Sámuel, Turai Farkas hitközségi képviselők.

Autonom ortodox izraelita hitközség: Strasser Salamon főrabbi, Bernfeld Sámuel elnök, Weinstein Jakab alelnök, Schwartz Fülöp alelnök, Grünber Sándor, Frenkel Jenő, Fohn Ede, Weiszkrum József, Schiffmann Salamon, Klein Márton, Klein Ignác, Glück Ignác, Binéth Ármán, Braun Mór, Jungreisz Jakab, Lindenfeld Ignác, Weissenberg Vilmos.

Szomszédos törvényhatóságok: Hajdúvármegye: Pákozdy Sándor alispán Debrecen, Rásó István főjegyző Debrecen, Czeglédy Mihály dr. t. főügyész Debrecen, Cseke Sándor dr. árvászéki-elnök Debrecen, dr. Losonczy Álmós t. főorvos Debrecen, Somossy Béla polgármester Hajduböszörmény, Berencsy János dr. polgármester Hajdunánás, Fekete László dr. polgármester Hajduszoboszló, Eressey Gyula főszolgabíró Hajduszoboszló, Orosz Sándor főszolgabíró Debrecen, dr. Somossy Béla főszolgabíró Debrecen, dr. Rásó Sándor th. főügyész Debrecen, Reitz János kir. állategészségügyi felügyelő Debrecen, gróf Zichy Géza v. b. t. t. Tetétlen, Ujhelyi Sándor gör. kat. kanonok Hajdudorog, Papp János gör. kat. esperes Hajduböszörmény, Kalocsay Gusztáv róm. kat. plébános Egyek, Mildner Béla plébános Püspökladány, Szabó Lajos ref. esperes Hajduduház, Marjay Péter ref. lelkész Hajduböszörmény, Eorai József Nagyirtokos Nádudvar, Fried Leó nagyirtokos Tiszacséce, dr. U. Szabó Lajos kir. közjegyző Hajduböszörmény, dr. Benedek János orsz. képviselő Budapest, Veszprémi István orsz. képviselő Budapest, Juhász Nagy Sándor dr. orsz. képviselő Debrecen, Csanády István földbirtokos Hajduszoboszló, Mirkó Imre földbirtokos Hajdunánás, Körner Béla bankigazgató Hajduszoboszló, Berecsy Gyula földbirtokos Hajdunánás.

Heves vármegye: Borhy György udvari tanácsos es. és kir. asztalnok.

Szatmárnémeti sz. kir. város: Dr. Vajay Károly kir. tan. polgármester, Berencsy Kovács Miklós es. és kir. kamarás, Békely Lajos ref. lelkész.

Szatmár vármegye: Jékay Sándor főispán, Illosvay Aladár alispán.

Borsod vármegye: Bottlik József főispán, dr. Görgey László főjegyző, gróf Haller József orsz. képviselő.

Biharvármegye és Nagyvárad város küldöttsége holnap, kedden délben érkezik Debrecenbe. A vármegye részéről a küldöttségben lesz: Malatinszky Lajos főispán, Fráter Barnabás alispán, Fráter Emil országgyűlési képviselő. De előkelő módon képviselteti magát a nagyvárad latin szertartású egyházmegye is. Debrecenbe megy ugyanis a küldöttséggel értesítésünk szerint Széchenyi Miklós gróf v. b. t. t. megyéspüspök, Brem Lőrinc kanonok, Végh József érmihiályalvai esperes. Nagyvárad város küldöttségében résztvesz: Rimler Károly polgármester, Lukács Ödön polgármester helyettes, Hoványi Géza dr. országgyűlési képviselő és Medvigy Gábor dr. törvényhatósági bizottsági tag. — Reggel két városi fogat is elindult Debrecenbe.

Békés vármegye: Dr. Füzesséry Zoltán főispán, dr. Bertóky István főjegyző, dr. Zöldy János t. főorvos.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye: Kuskó István dr. főispán, dr. Tóth János v. b. t. t. ny. miniszter, Küry Albert dr. alispán.

Szabolcs vármegye: Mikecz Dezső udvari tanácsos alispán, Megyery Géza kuriai bíró, törv. elnök, Ujfalussy Dezső ny. főispán.

Miskolc város: Hodubay Sándor dr. h. polgármester, Gáty Ignác biz. tag, Kohn Soma biz. tag.

Kulturális és jótékony egyesületek. — **Izr. négyzet:** özv. Léderer Miksáné, Fürst Ödönne, Stern Józsefné, Létay Lajosné, dr. Czako Zsigmondné.

Jótékony Nőegylet: Fráter Erzsébet, Eröss Lajosné, Sass Béláné, Berger Mórné, Kolbenhayer Kálmáné, dr. Szabó Mihályné.

Fehérkereszt Egyesület: Kesserü Lajosné, Kocz Aurélné, özv. Bészler Imréné, Török Péterné.

Vöröskereszt Egylet: Baltazar Dezsőné, Reviczky Józsefné, dr. Petzkó Ernő, Szabó Elek, Than Gyula, Somossy László.

Zitaa-lapítvány: Márk Endre, Pákozdy Sándor, Pákozdy Sándorné, Márk Endréné, Rauch Árpádné.

Patronázs Egyesület: Kesserü Lajos dr., Bernolák Nándor dr.

Teréziánium: Molnár M. Dezső.

Műpártoló Egyesület: Magoss György dr., Nagy József, Bakoss Tibor, Pálffy József.

Szent Erzsébet nőegylet: Rottler Béláné, Májerszky Mihályné, özv. Sziklay Emilné, dr. Láng Nándorné, Wilhelms Emilné, Than Gyuláné.

Csokonai-kör: Géresi Kálmán tankerületi főigazgató, elnök, Körösi Kálmán dr. kollégiumi ügyész ügyvéd, alelnök, Kardos Albert dr. főreáliskolai igazgató, főtktár.

Ottó hadiárvaház: Makay Lajos lelkész, árva Sebestyén Margit, árva Jónai Erzsébet, diakonissza Borsi Julianna.

Zita hadiárvaház: Lindenberger János dr. prépost, Csiki András árva, Batthyányi László árva.

Evangélikus Filéregylet: Géresi Kálmáné, Havas Kálmáné, Horvay Róbertné, Sallay Lajosné, Nagy Józsefné.

Kat. Népszövetség: Czippott György, Sümeghy József.

Színársulat: Heltai Jenő, László Gyula.

Lobogódiszben a város

Már ma délután különös ünnepi hangulat költözött ki Debrecen utcáira, de különösen a bevonulási utat lepte el a közönség nagy tömege, amely a késő esti órákig sétált le és föl a Piac-utcán. Igen sokan keresték föl az egyetemet is, amely előtt hatalmas tribün áll készen a közönség részére. A város fő utvonatán, a vasutól kezdve egészen ki a Nagyerdőig, az egyetemi épületekig, hatalmas ár-bócokon fölvaltva a magyar cimere és Debrecen város cimere van fölerősítve a piros-fehérszöld és kék-sárga zászló között, míg több helyen az utcán át és a házakon is mindenütt lobogók lengenek. A zászlós, cimeres oszlopok köré friss tölgyfalevél girlandok kusznak föl. A városháza drapériás falain szintén az ország cimere és Debrecen cimere díszel a zászlók között. Az öreg városháza pedig belül mintha megijudott volna. A kaputól kezdve szőnyegek futnak föl az emeletig, minden lépcsőfordulónál, a folyosó minden sarkában egész virág- és lombdők díszlenek s a lépcsőkariám és a ballusztrádszerű folyosóról folyondáros zöld függ alá a falakra.

A polgármester helyiségei és a közgyűlési terem is csupa szőnyeg, drapéria, virág, babér és délszaki növények seregével van díszítve és teljesen ujonnan van behutorozva a felső részére. A közgyűlési teremben lesznek a fogadások, a szomszédos helyiségekben van a felsőek tartózkodási helye és az udvari személyzet hivatalos helyisége.

Az utcákon, különösen a vasutól, ahol a gyönyörűen díszített sátor várja a királyt és a királynét, a Nagytemplomig, különösen

azonban a városháza környékén, nagy a sürgős-forgás, automobilon, udvari fogatok voninak föl, majd a város szép ötösfogata a díszbe öltözött híres László kocsissal a bakon, azután a város többi díszkocsis fogata. Majd fölvonult a város és a vármegye bandériuma Medgyaszay Miklós vezetésével, hogy próbatat tegyenek, miként fognak elvonulni a királyi pár előtt.

A legnagyobb meglepetés azonban este: a sötétség beálltával érte a város közönségét. Kigyulladtak a régóta szunnyadó villamos lámpák, hogy gyönyörű fényrel ragyogják be a korzót, amelyen — mintha békebeli, szép októberi est volna — tolongott a közönség és örült ennek a rég nélkülözött fénynek, világozágnak.

A kormány törvényjavaslatot terjeszt be a független Magyarországról

Wekerle nyilatkozata a képviselőházban

A képviselőház mai ülésén okolta meg Károlyi Mihály gróf a Magyarország önállóságáról benyújtott törvényjavaslatát. A vita során felszólalt Wekerle Sándor miniszterelnök is, aki bejelentette, hogy a kormány a közeli napokban törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni Magyarország függetlenségének biztosításáról. A Ház elvetette Károlyi javaslatát, ellenben egyhangulag elfogadta Apponyi Albert gróf indítványát, mely a külügyi és honvédelmi bizottság megalakítását sürgette.

Az ülés lefolyásáról budapesti tudósítók a következőket jelentik:

Az ülést Szász Károly elnök délelőtt háromnegyed 10 órakor nyitotta meg.

(Károlyi különbékét sürget)

Károlyi Mihály gróf megokolja törvényjavaslatát. Erzi azt a nagy felelősséget, amelyet minden magyar politikusnak éreznie kell ezekben a súlyos percekben. Lehetetlen fel nem szisszennünk arra a válasza, melyet Wilson adott. Minden magyar embernek megdöbbenéssel kell fogadnia a választ, de most nincs idő arra, hogy beszédeket mondjunk, most cselekedni kell. A magyar nemzet tudja, milyen kimondhatatlan könnyelműség és bűn terheli a kormányt azért, hogy tíz napig tétlenül és összefont kezekkel nézte a világeseményeket.

A háború alatt két nagy veszedelem történt. Az első: Hindenburg győzelme, a második: a háborúnak a teljes leverettség való folytatása. Ebből csak egy ut vezetett ki, de nem volt bátorságunk, hogy erre rálépjünk. Ez az ut a különbéke volt. Ha a magyar parlament nem fog a cselekvés útjára rálépni, akkor meg fogja tenni ezt a magyar nemzet. — Olyan megalázó kényszerhelyzetben vagyunk, amintőre kevés példa van a világtörténelemben. El kell fogadni azt a tételt, hogy eusmerjük a cseh-szlovákok jogait. Első kötelességünk mégis az, hogy a lehető leggyorsabban kössük meg a különbékét.

Ha a kormány nem megy el a helyéről, legyen elkészülve, hogy a magyar nemzet elkergeti. Olyan ember kell, aki átvegye a kormányást annak dacára, hogy tudni fogja, hogy holnap már nem fogadják hozsannáival. Találni kell egy embert, aki vállalkozik a kibontakozásra. A legsürgősebben, még ma és nem holnap kell kimondanunk Magyarországot függetlenségét. Követeljük az önálló külügyi minisztériumot, mert ennek élén csak magyar ember állhat, aki Magyarországot érdekelt képviseli. Követeljük, hogy Magyarországot terményeire a kormány a legszigorub-

R 8.

ANT
VITZ
CA 2iny-
lla-
má-
fo-
reg-
ido-
leit.

hi-

e

r-

lk-

y

ült

si-

il-

tt

y-

z-

r-

r-

st

e-

ban örökdjék és vigyázzon, hogy semmi se menjen ki a határon túl. Zárjuk le a sorompókat. Tudjuk, mit jelent az éhínség egy vesztett háboru után. Olyan állapotok lesznek, hogy a népindulat nemcsak a kormányt söpri el, hanem esetleg más dolgokat is elpusztíthat.

(Wekerle válasza)

Wekerle Sándor miniszterelnök azzal kezdte, hogy helyesli áKrolyinak azt a kijelentését, hogy a tettek mezejére kell lépni. Ő már régen a tettek mezejére lépett.

Felkiáltások balról: Hazugság!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Azért lementem ide, mert az ország nagy közvéleményének megnyugtatóra szolgált. Hívtak engem ide, mert az ország nagy közvé-

Kun Béla: Már lejáratotta magát!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Nem ragaszkodom ehhez a helyhez és távozom, mi-helyt meggyőződésem, hogy olyan kormány lép helyembe, amely Magyarország érdekeit sikeresebben tudja képviselni, mert én. — Én csak azt látom, hogy itt aknámunka folyik. Nem tudom, mit rejt magában a jövő, csak azt mondhatom, hogy büns könnyelműség, ha olyan eszméket akarnak megvalósítani, amelyek a nemzeti eszmét nem biztosíthatják.

Azt mondta Károlyi, hogy mindenáron kössem meg a különbékét. Amióta ezen a helyen vagyok és amióta királyunk uralkodik, minden törekvésünk oda irányult, hogy a béke meglegyen. Ugyanazt az eljárást követtem a sajtó irányában is. . . (Közbeszólások a Károlyi-párttól.) Eddig is liberálisan kezeltem a sajtó kérdését.

Fényes László: Most is hazudik!

Wekerle Sándor miniszterelnök: A sajtószabadságot eddig liberálisan kezeltem, de a jövőben kénytelen leszek azokat az eseteket, amelyek izgatásra, osztályharcra és a nemzeti érdekek ellen irányulnak, szigorúban kezelni.

Juhász-Nagy Sándor: El akarja tiporni a sajtószabadságot!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Nem a sajtószabadságot, hanem csak a béke ellen való törekvéseket!

Meskó Zoltán: Saját királyt akarunk!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Na, eny-nyire nem megyünk!

Az elnök rendreutasítja Meskó Zoltánt.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Károlyi Mihály javaslatát nem fogadom el. A közeli napokban a kormány be fogja terjeszteni a törvényjavaslatot, amely Magyarország önállóságát és függetlenségét kívánja biztosítani. Kéri a Károlyi Mihály gróf törvényjavaslatának mellőzését.

(Károlyi javaslatát elvetik)

Az elnök fölteszi a kérdést: kívánja-e a Ház tárgyalni Károlyi Mihály gróf törvényjavaslatát?

A Károlyi-párt, Apponyi és pártja, a nép-párt és a demokraták igennel, a többség — a munkapárt és a 48-as alkotmánypárt — nemmel szavaz s így a Ház elveti Károlyi törvényjavaslatát.

Mellőzi a Ház Ráth Endre javaslatát, a mely az Ausztriától való különválásról és Magyarország külön királyáról törvényjavaslat heterjesztését sürgette.

Ezután Apponyi Albert gróf indítványa főölt szavaztak: A kormány bizalmas közleményeinek átvételére és megvitatására a Ház 15 tagu külügyi és honvédelmi bizottságot választ.

Az elnök konstatálja, hogy a Ház egyhangulag elfogadta Apponyi indítványát.

Szünet után

Simonyi-Semadam Sándor előterjeszti a pénzügyi bizottságnak az indemnitásról szóló jelentését.

(„Wilson a magyar külügyminiszter”)

Hock János szól elnöknek a javaslatához. Az ország sebekből vérzik. Járvány tizedeli a lakosságot és éhínség leselkedik ránk. Véd-telen határainkon az ellenség áll.

Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter: Dehogyan áll!

Hock János: Garantálja-e a miniszter ur, hogy az ország határai meg vannak védve és nem az utolsó erőtartalékainkat áldozzuk fel határainkon? A külpolitikai viszonyok mai alakulása a független Magyarország minden feltételét elébünk dobta, csak le kell hajolnunk érte és irányítani kell a nagy eseményeket. — Wekerle szavára nem adhatunk semmit. Csak akkor hiszünk, ha a külön magyar béke pontjai között az entente garantálja a magyar függetlenségét. Nem azok adják meg Magyarországot függetlenségét, akikkel együtt harcolunk, hanem akik ellen harcolunk. Nem Burján már a külügyminiszter, van már magyar külügyminiszterünk és ez Wilson, aki a népek szabadságának lelkes papja.

A vitát ezután délután 2 órakor félbeszakították.

(Mért sürgös a béke?)

A délutáni ülésen Huszár Károly (nép-párti) beszélt. A mostani nagy idők mindenki-nek kötelességévé teszük, hogy őszintén beszéljen. A háborút elvesztettük és ezt azok mondják, akik a háborút vitték. De a magyar katonák nem ezt mondják. Ők lelkesen és oda-adóan harcoltak. A háborút a német szájhö-sök vesztették el, akik összehozták a világ-nak olyan koalícióját, aminőre nincs példa a múltban. A mi katonáink hősie, viselkedésé-hez csak dicsőítő szó férhet. Azért vesztettük el a háborút, mert túlfeszítették azt a húr-t azok, akik vitték a háborút. A német szövetsé-gben megálltunk, sőt állunk ma is. Sainos, a német szövetség hadvezérei és katonái sem bírnak már azzal az erővel, amelyet a szájhö-s allendeuschok hirdetnek. — A déli harc-tér eseményeit nemcsak a bolgárok kiugrása idézte elő, hanem a fővezérlet is, amely azt nem látta előre. Hindenburg tekintélye hely-rehozhatatlan csorbát szenvedett. Nem állí-tom azt, hogy entente-barát vagyok, mer az entente az én képzeletemben nem mint szá-bad népek egyesülése él, hanem mint hadi szervezet, amely még nem számolt le a maga háboru uszítóival és nem számolt le kormá-nyaival, amelyek ok nélkül akarják a hábo-rút és temetővé változtatják Európát. Sürgös a béke nemcsak nekünk, hanem az egész vi-lágnak, mert vagy megkötjük egy pár hónap alatt, vagy eljön egész Európára az orosz ál-lapot. A polgári társadalomnak ez az utolsó akkordja, hogy megvédje Európát a bolseviki-zmustól, amely szörnyűbb még a mostani há-borunál is. Egy reményünk van: az a tudat, hogy a király nem olyan reakciós, mint Tisza. A király most nagy feladatok elé van állítva és nem zárkózik el az elől, hogy Ausztria nemzetiségeinek jogot és önállóságot adjon. Csak olyan kormánynak van létjogosultsága, amely a nemzet érdekeire támaszkodhatik. — Vegye át tehát a vezetést egy baloldali kabí-net. Beszéde végén az árdragítók ellen kel ki. Megszavazza az indemnitást, mert azt akarja, hogy az ország ügyei törvényes alapon vitessenek.

Platthy György nem szavazza meg a javaslatot.

(Tisza a háboru előzményeiről)

Tisza István gróf beszélt ezután. — Nem foglalkozik behatóan az előző felszólalásokkal, azt hiszi, ez fölösleges. Az a szellem, melyet a munkapárt most magáévá tett, nem átkanyarodás. Bárminő változást idézzen elő az osztrák átalakulás, a királynak az alkotmány-ban körvonalazott jogait megnyírni senki-nek sem lehet a célja.

A háboruban hibák történtek. A legnagyobb és legzseniálisabb sikerek Conrad báró érdemei. Foglalkozik ezután a háboru megindításával járó felelősség kérdésével. Eleinte tudni sem akartunk háboru bonyodalmakról, de a szerajevói merénylet ügyében folytatott vizsgálat mindinkább Szerbiába és a szerb kormányhoz vezetett. Provokáló nyilatkozatok történtek nemcsak a sajtó, de felelős tényezők részéről is. Hogy még mindig a bé-kére törekedtünk, bizonyítja július hó 8-ikán tett előterjesztése Ferenc József királyhoz. — Ezt Szerbia részéről újabb provokálás követte, mire kénytelenek voltunk ultimátumot intézni

Szerbiához. Elmondja az azóta egészen a mozgósításig történt eseményeket és felol-vassa a közös minisztertanácsnak idevonat-kozó jegyzőkönyvét. Mindig garanciát kere-kedett az iránt, hogy biztosíttassék a háboru védelmi jellege. Mindig tisztességes békét akartunk kötni és így jutottunk el Wilson 14 pontjához.

Egétően szükséges a közvetlen eszme-esere azokról a kérdésekről, melyeket ellen-ségeink egyoldalú beállítáiban ismernek. — Így a cseh-tót fantazma, mellyel szemben tótiaink is idegenül állanak, valamint a jugo-szláv kérdés. Reméli, hogy a nemzet nagy ér-dekeinek megvédésében egységes lesz az or-szág és ha az egység akadályait nem lehet elhárítani, igyekszünk kooperálni. — Mi az egyesítést kívánjuk, mint ahogy az ország érdeke is ezt kívánja. Meg fogjuk védeni az ország nyugalmát, de ha akadna olyas kis-ded csoport, amely az anarkiát idézi fel, kell, hogy minden becsületes magyar embert szem-ben találja magával.

Az ülés ezzel este 8 órakor véget ért.

Az entente meg akarja szállani Elzászt és a rajnai hidfőket**Foch feltételei a fegyverszünetről**

Bécs, október 22. Rotterdami távirat szerint a „Daily Chronicle” jelenti, hogy Foch tábornok a fegyverszünet megkötése előtt a következő feltételeket szabja:

1. A németeknek ki kell szolgáltatniuk a megszállott és kiürítendő területeken levő minden hadianyagukat.
2. Az entente-csapatok azonnal megszállják Elzász-Lotharingiát.
3. A szövetségesek ideiglenesen megszállják a rajnai hidfőket.

Az entente tengerészeti vezetői ezeket a feltételeket megítélik azzal, hogy valamennyi német tengeralattjáró kiszolgáltatandó.

Románia az ententehez csatlakozik?

Bécs, október 22. Zürichi távirat szerint a párisi „Journal” arról értesül, hogy a Marghitoman-kormány lemondása küszöbön áll és ezután Románia átpártol az ententehez.

Vezérkarunk jelentése

Budapest, október 22. Hivatalos jelentés. OLASZ HARCTÉR.

Tegnap a kora reggeli órákban sikerült az ellenségnek a Monte Sisemolo vidékén ideiglenesen behatolni árkaikba. Ellenőké-sel visszavetettük. A további támadó kísérle-tek meghiusultak tüzelésünkben. Az Alano-medencében visszautasítottunk olasz felderítő osztagokat.

BALKÁNI HARCTÉR.

A Morava mentén támadásokat vertünk vissza. Német csapatok egy vállalkozás során behatoltak az ellenség állásaiba. Zajecarnál az ellenség tért nyert.

Albániában a Mati folyó mentén utóvéd-harcok voltak.

A VEZÉRKAR FÜNÖKE.**A német jelentés**

Berlin, október 22. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadesportja: Gya-lagsági harcok a Lys és a Schelde mentén. Az ellenség több helyütt erős osztagokkal pró-bált átkelni a folyón. Cortryktól északke-letre páncélkocsikkal, Cortryktól délkeletre pedig nagy erővel indult támadásra vona-

lank ellen. Nagy mütt visszautasító Müller előrm ezred 9-ik ütegbe esit semmisített

Az angolok nyait, amelyek kakkal szállottak két oldalán az elmadásait. Ejjeli ammervillei majóradtak.

A német trónéciak támadásait, északra délután zött széles arevóvertik. Merfreco csapatok sikere végre. Vouzieres a magasiatokon cok. Württembe zászlóaljok segít sokkal visszafog magasatokat és ség erős támadól keletre meglés támadás.

Gallwitz táüzéségi előkés madásra indulta és a Semmes-a dalán tüzelésünk vetkeztében az suliak. Géppus-zében ismét na az amerikaiak, amely mintegy völgy helységre felöttünk. Weltzelmét aratta.

DÉLKELETI

Krusevácot meghiusultak Morava mentén keres vállalkoz

Cs

SZERDA: 11 CSÜTÖRTÖ ret. A) b PÉNTEK: 1 SZOMBAT: törpe. Gy vigjáték. VASÁRNAP: Este: A

SZERDA: C ság Piro CSÜTÖRTÖ PÉNTEK: SZOMBAT Este: I VASÁRNAP történet

Lyon

Ma este a tott Lyon szerepet renc, Varg kivételes Tisza A Csokor Tiszavirág ma kivétl A Cs házi irod előadásár színház p ség miatt tárához

laink ellen. Nagy veszteségei mellett mindent visszautasítottuk.

Müller alörmeister, a 221-es tábori tüzérezred 9-ik ütegében, 6 ellenséges páncéloskoszt semmisített meg.

Az angolok St. Ammande templomtoronyait, amelyeket mi megkíméltünk, géppuskákkal szállították meg. Solesmes—Le Cateau két oldalán az ellenség nem ujtotta meg támadásait. Éjjeli részleges harcok során az ammervillei majorok az ellenség kezén maradtak.

A német trónörökös hadserege: A franciák támadásait, amelyek reggel a Serretől északra, délután pedig az Oise és a Serre között széles arcvonalon törtek előre, visszavertük. Merfrecourtól északkeletre sziléziai csapatok sikeres ellentámadást hajtottak végre. Vouzierestől keletre, az Aisne partján, a magasiatokon tovább folytak a heves harcok. Württembergi ezredek porosz és bajor zászlóaljok segítségével sikeres ellentámadásokkal visszafoglalták a Douaitól északra lévő magasiatokat és megvédték azokat az ellenség erős támadásaival szemben. — Valaise-i keletre meghiusult egy ellenséges részleges támadás.

Gallwitz tábornok hadserege: Heves tüzérségi előkészítés után az amerikaiak támadásra indultak. Sommeranodtól északra és a Semmes-arcvonalon, Bantheville két oldalán tüzelésünkben és ellentámadásaink következtében az ellenséges támadások meghiusultak. Géppuska és gyalogsági ágyúink tüzeiben ismét nagy veszteségeket szenvedtek az amerikaiak. Egy ellenséges repülőrajból, amely mintegy 8 repülőgépből állott és a Lahn völgy helységeit támadta meg, 4 repülőgépet lelőttünk. Weltiens hadnagy 35-ik légi győzelmét aratta.

DÉLKELETI HARCTÉR.

Krusevációl északkeletre és Lukovicánál meghiusultak az ellenség támadásai. A déli Morava mentén „Irabarevonál” csapataink sikeres vállalkozásokat végeztek.

LUDEENDORFF,
első főszállásmester.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZERDA: **Tiszavirág.** C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: **Márványmenyasszony,** operett. A) bérlet.
PÉNTEK: **Tavas,** operett. B) bérlet.
SZOMBAT: **Délután: Hófehérke és a hét törpe.** Gyermekelőadás. — Este: **Ördög,** vígjáték. C) bérlet.
VASÁRNAP: **Délután: Rab Mátyás,** operett. Este: **A vén bakancsos és fia a huszár.**

Vigszínház

SZERDA: **Csodagyermek,** bohózat. Ujdonosság Piros színlap.
CSÜTÖRTÖK: **Csodagyermek.** Piros szín.
PÉNTEK: **A vén bakancsos és fia a huszár.**
SZOMBAT: **Délután: Lyon Lea,** színmű. — Este: **Tavas,** operett.
VASÁRNAP: **Délután: Egy szegény ifjú története,** dráma. Este: **Tavas,** operett.

Lyon Lea. (A színházi iroda jelentése.) Ma este a Vigszínházban a nagy sikert aratott Lyon Lea színmű kerül színre. A főbb szerepeket Verő Márta, Ladányi, Oláh Ferenc, Varga és Várnay játsszák. Az előadás kivételesen 8 órakor kezdődik.

Tiszavirág. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban ma C) bérletben a Tiszavirág operett kerül színre. Az előadás ma kivételesen 8 órakor kezdődik.

A Csokonai-színház pénztára. (A színházi iroda jelentése.) Ma a Csokonai-színház előadására jegyek a pénztári órákban a Vigszínház pénztáránál válthatók. — Az ünnepség miatt ugyanis a Csokonai-színház pénztárához a kordon miatt nem lehet jutni.

Fern Andrát lesz alkalma láthatni a közönségnek hosszú idő után ma újra az Apollóban. A kedvelt primadonna a „Lelkek alkonya” című 5 felvonásos drámában játssza a főszerepet. Ma, szerdán, az előadások 6—8 óráig és 9—11-ig.

Detektív-történet: „Az éles tőltény” négy felvonásban ma az Urániában. — Előadások 6—8-ig és 9—11-ig.

A királyi pár menyegzőjét és a koronázást bemutatja ma minden előadáson az Apollo és az Uránia.

Miksa herceg kancellár beszéde a birodalmi ülésen

Wilson új választól függ, hogy folytatják-e a háborút

Berlin, október 22. A birodalmi gyűlés ma ülést tartott a bejelentett alkotmánymódosítás elintézésé végett. A terem és a karzatok zsúfolásig megteltek. A diplomaták páholyában többek között **Hohenlohe** herceg osztrák-magyar nagykövet és **Larisch** gróf nagykövetségi tanácsos is helyet foglalt.

Miksa badeni herceg birodalmi kancellár feszült figyelemmel kísérve szólásra emelkedett és a következőket mondta:

— Uraim! Amióta először szóltam önökhez, mindkét részről további lépések történtek ama békeakcióban, melyet ez a kormány hivatalba lépése után megindított.

Előbb Wilson elnök ellenkérdéseit kaptuk. Igenlő válaszuk után az elnök újabb kérdésekkel fordult hozzánk. A választ, melyet a kérdésekre adtunk, tegnap tettük közzé. Az egész német nép kívánja hallani, milyenek a kormány kilátásai a béke munkájának sikerére nézve.

Wilson elnöknek a német kormány békéltetésére adott válasza minden országban harcot támasztott e kérdés körül: **jogokon alapuló béke vagy erőszakos béke.** Az érzelmeik harcáról van itt szó, amelyet minden országban nyíltan vívnak meg, mint ahogyan hasonló körülmények között nálunk is kellene. Az egyik részen jelentkeznek azok, akik azt hiszik, itt az ideje, hogy a gyűlölet és a bosszúvágy szenvedélyeit a mi német hazánk területén elégtételt adják. A másik részen a népek szövetségének hívei teljesen tisztában vannak vele, hogy az új vallás alapfogalmai ma állják ki a döntő próbát. Ez az alapfogalom így szól: Mielőtt valamely egyes hatalom vagy hatalmi csoport kényszereszközöket használna valamely jogáért egy más nemzettel szemben, meg kell kísérelni, hogy önkéntes megállapodás útján örizzék meg a békét vagy pedig a mostani helyzetre alkalmazva, milyen módon ériék el. Wilson elnöknek legutóbbi

jegyzéke nem világosította fel a német népet arról, hogyan fog végződni a véleményeknek ez a harca. Talán Wilson új válasza meghozza a végleges bizonyosságot. — Addig kétféle eshetőségre kell elkészülnünk. Először arra, hogy az ellenséges kormányok a háborút akarják és hogy nincs más választásunk, mint hogy teljes erejével védekezzünk annak a népnek, amelyet a végtelenségig támadnak. Ha ennek szüksége bekövetkeznék, nem vonom kétségbe, hogy a német kormány a német nép nevében boctáthatja ki a nemzeti védelemre vonatkozó felhívást, mint ahogyan a német nép nevében beszélt akkor is, amikor a béke érdekében tett lépéseket. Aki becsületesen helyezkedett a jogokon alapuló béke álláspontjára, egyúttal kötelezettséget vállalt arra nézve is, hogy nem hajlik meg harc nélkül az erőszakos béke előtt. Az olyan kormány, amelynek nincs ez iránt érzéke, a harcoló és dolgozó nép megvetésének prédája lesz, azia kormányt elsöpörné a közvélemény haragja.

Azonban, uraim, a másik lehetőséget is figyelembe kell venni. A német népet nem lehet bekötött szemmel odavezetni a tárgyalóasztalhoz. A nemzetnek joga van hozzá, hogy megkérdezze: ha Wilson feltételei alapján kötjük meg a békét, mit jelent az életünk és jövőnkre nézve? Óriási elhatározások előtt állunk. **Hatalmi állásunkra nézve nem az lesz az igazság, amit mi tartunk annak, hanem a mit ellenségeink fesztelen vitában igazságosnak ismernek el.** Nehéz helyzet ez egy büszke és győzelemhez szokott népnek, mert a jog kérdése nem áll meg országok határainál, a melyeket senki hatalmának sem nyitunk meg önként.

Ezután a **belpolitikai kérdésekről** beszélt **Herold** képviselő helyeselte a kancellár **Ebert** szocialista kijelentését, hogy a szociálisták azért léptek be a kormányba, hogy megmentsék a hazát. Wilson most már tényekkel bizonyíthatja be, hogy hű marad a jogon és a népszövetségen alapuló tartós békére vonatkozó eszméjéhez.

Feloszlott a nemzeti munkapárt

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A nemzeti munkapárt ma este tartott értekezletén **Tisza** István gróf beszámolt a parlamenti pártokkal a kooperáció ügyében folytatott tárgyalásokról. Indítványára kimondta az értekezlet, hogy a **nemzeti munkapárt mint politikai párt és társadalmi egyesület feloszlik és beolvad a 48-as alkotmánypártba.**

A 48-as alkotmánypárt ma este szintén értekezletet tartott, amelyen **Wekerle** Sándor miniszterelnök bejelentette a nemzeti munkapártnak a 48-as alkotmánypártba való beolvadását.

Nagy tüntetés Zágrábban

Budapest, október 22. „A Nap” jelenti Zágrábból: Ma délelőtt az egyetem épülete előtt nagy népgyűlés volt, amelyen mintegy 20,000 ember vett részt. A népgyűlés **Mihalovich** Antal bánt népbánná kiáltotta ki, egyben kimondta a teljes horvát állami önállóságot.

Zágráb, október 22. Ma délelőtt nagy tömeg gyűlt össze az egyetem előtt, ahonnan menetté alakulva, a báni palota elé vonulva

ER 8.

IGI
RANT
OVITZ
CA 2

ány-
Alla-
rmá-
y fo-
neg-
udo-
eleit.

hi-

e

er-

ik-

ty

ült

si-

al-

ott

y-

zö

a-

ir,

r-

k-

z-

y-

et

?

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

elénekelte a horvát himnuszt. A tüntetés teljesen nyugodt lefolyású volt. Egyes budapesti és bécsi lapoknak az a híre, hogy a tüntetésnek magyarellenes jellege volt, nem fel-lel meg a valóságnak.

HIREK

Sirius jóslata a spanyol betegségről.
A mi kedves magán időjósunk, Sirius, a fagyok, ködök és csapadékok területén tul is szokott jóslani. A háboruba is beleszólt, most pedig a spanyol betegségnak szegezi a teleszkopját. Akik hisznek neki, örömmel fogadják a jóslatát, mert egészen jó dolgokat mond. Nem is rossz elhinni. „A spanyol betegséget — írja nekünk — a levegő hozta és rövid időn belül meg is fog szűnni, mert a levegőt ki fogja tisztítani egy északi hideg szél. Kissé hidegebb idők jönnek és akkor elmúlik ez a nedves meleg, ami a meghűlést okozza. A betegséget a meghűlés idézi elő. Mert a meghűlés által a vér megsűrűsödik, vagy mondjuk, megfagy és a sűrű vér felhat a tüdőre, a fejbe és gyomorra. Így az embereknél beáll a fázás, a fejfájás, mert a vérnek nincs meg a kellő működése.” Elmondja aztán, hogy többnyire az emberek maguk az oka a megbetegedésüknek, mert mindent össze-vissza esznek és elrontják a gyomrukat. Nagyon veszedelmesnek tartja, ha egymásra lehelnek az emberek. Tolongásban nem kell tehát arccal egymásnak fordulni. Van orvossága is Siriusnak a spanyol baj ellen. „Mikor érezzük, hogy fájni kezdünk vagy fájt a fejünk, azonnal jó meleg lábvizet kell venni tizenöt-husz percig. Utána jó forralt bort kell inni, akinek nincs erre tehetsége: teával pótolja a bort. Erre ágyba fekszik a beteg és reggelre semmi baja.” Az orvosok ugyan kissé másképp beszélnek, de tagadhatatlan kedvesebb ezuttal Sirius, a csillagok doktora, aki olyan barátságosan jóslol, amikor mindenkinek vészjósló az ábrázata.

A télen nem fűtik a vonatokat. A magyar államvasutak elnök-igazgatója értesíti az utazóközönséget, hogy a fűtőanyag nagy hiánya miatt a jövő téli időszakban a vonatokat fűtése a legnagyobb mértékben korlátozva lesz. Tanácsos lesz tehát utazásainkat szintén a legszűkebb mértékre korlátozni s ha mulhatatlanul utaznunk kell, utrakelésünk esetére lássuk el magunkat a hideg ellen védő bundáva, lábzsákkal.

Koszorúmegváltás. Szabó (Schwartz) Jenő elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címen Kronovitz József Szolyva-Hársialyáról 20 koronát küldött a Polgári Asztalársaságnak a szegény gyermekek felruházására. Fogadja érte köszönetünket. Az elnökség.

Homoki fajborok Weszprémy Zoltán termelése, ismert kiváló minőségben kaphatók **Csanak József** keresk. részv.-társaságnál.

Szt. Pál Gyógyintézet

Debreczen, Egyházpalota.
Természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet járó chronikus beteg részére. Tüdőbetegeknek elkülönített helyiségekben új különleges gyógymód. Rendelés egész nap.

Tribünjegyek

az egyetemi klinikák előtti tribünre kaphatók

Békés Lajos
divatüzletében.

Gép- és hengerolaj,

gépzsír, kocsikenőcs, papírpárga, fonott korsók (demyohnok), különféle festékek. ecet- és burgonyakosarak **előnyös árban** kaphatók a

Gyulavidéki Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Gyula.
Sürgönyeim: **Commerz.**

VENNÉK
Debreczenben egy modern 4-5 szobából és mellékhelyiségekből, tágas udvarral ellátott **házat.**
Cím megudható a kiadóhivatalban.

Felvidéki kézimunkák

saját lakásán való eladásával. urinó, aki nagy ösmeretségi körrel rendelkezik, áradtság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert.
Megkeresések **Brück Gyula, Póstyén, Fűrdőszálloda** intézendők.

Egy 3-10 lóerejű

villamos motorhoz való szabályozható indító, ellentállással és egy szabályozható szijleszorító társával együtt eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

VISZKETEG

sömör, ráh, sebek és mindennemű bőrbaj kezelésére és teljes kigyógyítására a legbiztosabb szer a

BOROKA KENOCS

Nem piszkít és szagtalan. Kis tégely 4 korona, nagy tégely 8 korona, családi tégely 10 korona. Hozzávaló **BOROKA SZAPPAN** 6 korona. Készíti **Gerő Sándor** gyógyszerész, Nagykorós. Debreczenben kapható: Barany Sandor, Batáry István, Dénes Artur, Kubek S. örökösai, Mandel József, Mihalovics Jenő, Muraközy László, Petes László, Reichard Sándor, dr. Szébenyi Árpád, Szendrei Béla gyógyszerárában, továbbá dr. Rex Fereuc és Központi drogeriában.

Apró hirdetések.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Stelner Mihály Széchenyi-ut. 19. szám.

Takarító

irodai takarításra, a reggeli órákban, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Munkásleányok.

munkásnők, jó fizetéssel azonnal felvétetnek Telleki-utca 100.

Eladó

Hetvenezerczementtégla. Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-ut. 17.

Jegy nélkül kapható

téli házi fűzős cipő, gummi talppal és talpvédővel 33 K 20 fill., ugyanaz magas száru 47 K 20 fill., továbbá szabdalmasított zsinagból készült kifutó torna- és tenisz-cipők, valamint torna-cipő gummitalppal. Női papucsek 10 és 11 korona. Meg nem felelt visszavesszem.

Schäfer Miksa, Budapest, 1. Döbrentei-tér 4.

Végrehajtó

keres vidéki egyház 5% jutalek mellett. Cím a kiadóhivatalban.

Ban kasszószt megbízhatót azonnal felveszünk bizonyítvánnyal. Jelentkezhetnek Debreczeni Gazdák Bankjánál, Kossuth utca 17.

Lapkihordó asszony

jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Blado

Sámaoni-ut mentén Gerébtelepen, a várnáz mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglalja 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb mellékhelyiségekkel ellátott lakást, 10- és tehénistállót, sertés és aprómárha ólakat, görét stb. Az egész telek drókerítéssel van körükerítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. A szőlő teljes termésben van. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja r.t.-nál, Kossuth-ut. 17.

Irodába ajánkozik, jó írással bíró fiatal leányt Cím a kiadóhivatalban. Telefon 339.

Akinek

törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Tanuló

aki legalább 2 gimnáziumot reált, vagy polgárit végzett, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Pénzbeszedő-szolgát

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal **Hoffmann és Kronovitz** könyvnyomda, Debreczen Ferenc József-ut 49. sz.

Aszfalt lemez,

kátrány lemez, szigetelő lemez és gépjármű legelőcsöbbsen beszeresze **Király Mándornál** Hajdunánás. Telefon 16.

Eladó

a Szoboszlói uton 3 hold tanyás fekete szántóföld. Városlát 4 km.-re Értekezhetni: Gazdák Bankjánál.

Fajalma

kicsingben és nagyban maximális áron eladó

G. Szabó Mihály ref. lelkésznel Tiszabeccsen, Szatmár m.

Képzőművészek jó karban eladók. Miklósvár-utca 29. a háztulajdonosnál.

National pénztár bevásárló helye

részére egyedül és csakis National Registrier Kas sen G. m. b. H. Wien, VI., Mariahilferstrasse 57-59.

Keresek

ezonnal megvételre egy jó karban lévő 14-15 m/m. szántóke drótkötelet, mely 600 méter-től 900 méter hosszú lehet. Értesítést komoly levélben kérek. Varga László, Hajdunánás, Baross-ut 283.

A PESTI HIRLAP -ot
a mai sorsdöntő időkben mindenkinek olvasnia kell.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-út 49., a főpostával szemben.